

เด็กเรียนรู้เช้า

คุ้มเมื่อสำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง

- ชื่อหนังสือ : เด็กเรียนรู้ชา คู่มือสำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง
- จัดพิมพ์โดย : สถาบันราษฎร์นุกูล
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : สิงหาคม 2555 จำนวน 2,000 เล่ม
- พิมพ์ครั้งที่ 2 : มิถุนายน 2556 จำนวน 10,000 เล่ม (ฉบับปรับปรุง)
- พิมพ์ที่ : บริษัท บียอนด์ พับลิสชิ่ง จำกัด

คำนำ

เด็กเรียนรู้ชา คือ เด็กที่เรียนรู้สิ่งโดยย่างซื่องซ้ำ ใช้เวลานานในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ ใช้ไหวพริบปฏิภาณในการเล่นได้แต่ไม่ทันเพื่อนในวัยเดียวกัน เด็กจะมีปัญหาการเรียนและมักเกิดปัญหาอารมณ์หรือพฤติกรรมตามมา เป็นที่ทารกันดี ว่าหลักการสอนเด็กเรียนรู้ชาคือการสอนซ้ำ ย้ำ และทวนบ่อยๆ การย่ออย่างนั้น และการกระตุนเตือน

ในคุณเมื่อนี้ ได้มีการเพิ่มเติมเทคนิคในการสอนเด็กเรียนรู้ชา และการดูแลช่วยเหลือด้านอารมณ์จิตใจ หลักการสร้างแรงจูงใจ และการปรับพฤติกรรม ซึ่งเป็นการรวบรวมความรู้ทั้งจากตำราและจากข้อมูลที่ได้จากการสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างผู้ปกครอง ครูและครุการศึกษาพิเศษ ที่มีประสบการณ์กับเด็กเรียนรู้ชา นำมาเรียงร้อยเป็นคุณเมื่อที่ง่ายต่อการที่คุณพ่อ คุณแม่จะนำไปปฏิบัติจริง คณะผู้จัดทำหวังว่าคุณเมื่อเล่มนี้น่าจะเป็นตัวช่วยที่ดี ในการดูแลเด็กเรียนรู้ชาต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ความหมายของเด็กเรียนรู้ชา	7
ลักษณะของเด็กเรียนรู้ชา	8
วัยก่อนอนุบาล	8
วัยอนุบาล	8
วัยเรียน	9
สำหรับของภาวะเรียนรู้ชา	10
แพทเทอร์จจอย่างไรก็งบอกได้ว่าเด็กมีภาวะเรียนรู้ชา	13
ระดับへาวน์ปัญญา ระดับสติปัญญา	
(Intelligence Quotient, IQ, ไอคิว) คืออะไร	14
เด็กที่มีระดับへาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์	
ในแต่ละกลุ่มนิความแตกต่างกันหรือไม	15
แนวการการช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ชา	16
จะช่วยลูกเรียนรู้ชาอย่างไร จะเริ่มตรงไหนก่อนดี	17
การช่วยเหลือลูกเรื่องเรียน	23
หลักการสอนเสริมด้านภาษา	26
หลักการสอนเสริมคณิตศาสตร์	33
เอกสารอ้างอิง	39

เด็กเรียนรู้ช้า

คุณเมื่อสำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง

เด็กเรียนรู้ชา

ความหมายของเด็กเรียนรู้ชา

เด็กเรียนรู้ชา คือเด็กที่เรียนรู้สิ่งใดๆ ได้อย่างเชื่องชา ใช้เวลาในการเรียนรู้ สิ่งต่างๆ รอบๆ ตัวมากกว่าเด็กปกติ หรือบางที่เรียนรู้บางสิ่งที่มีความซับซ้อน ได้อย่างยากลำบาก หรือเรียนได้แต่มักมีผลลัพธ์ที่ต่ำกว่าเด็กปกติ เด็กเรียนรู้ชา ดูภายนอกจะดูเหมือนเด็กปกติโดยทั่วไป แต่มักพบปัญหาในชั้นเรียน โดยมักพบว่าเด็กเรียนไม่ทันเพื่อน ไม่เข้าใจบทเรียน โดยเฉพาะบทเรียน ที่ต้องอาศัยการเข้าใจแบบนามธรรม เมื่อนำเด็กไปทดสอบระดับเชาว์ปัญญา จะพบว่าเด็กมีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (ต่ำกว่า 90) โดยในคุณมีนี้ จะกล่าวถึงเด็กเรียนรู้ชาที่มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 50 - 89

ลักษณะของเด็กเรียนรู้ชา

วัยก่อนอนุบาล

เด็กเรียนรู้ซึ้งมักไม่แสดงอาการอะไรให้คุณพ่อคุณแม่ผิดสังเกต ในช่วงวัยนี้ เด็กจะมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (กล้ามเนื้อแขน กล้ามเนื้อขา) อยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยมักจะพบว่า เด็กเริ่มตั้งตัว เริ่มเดิน เริ่มวิ่งได้ ตามเกณฑ์ปกติ มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมปกติตามวัย แต่อาจพบว่าเด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ช้ากว่าเด็กปกติเพียงเล็กน้อย เช่น พบร้าเด็กเริ่มพูดเป็นคำเมื่อหนึ่งขวบกว่า

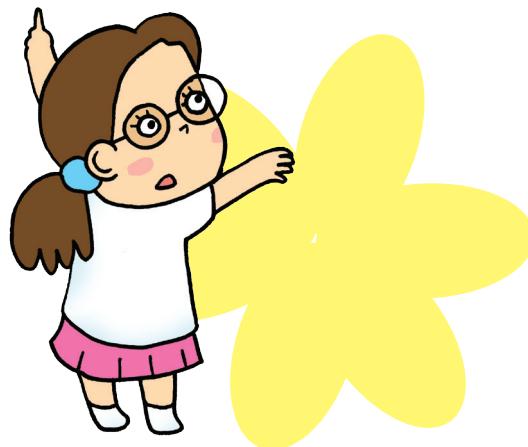
วัยอนุบาล

เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาล คุณพ่อคุณแม่อาจเริ่มสังเกตได้ว่า ถูกมีความพร้อมในการเรียนในชั้นอนุบาลน้อยกว่าเด็กวัยเดียวกัน เช่น กล้ามเนื้อมีไม่แข็งแรง จับดินสอหรือกรราไรมีล่อนัด ใช้เวลาในการทำงานที่ครุ่สั่นนานกว่าเพื่อนๆ วัยเดียวกัน คุณครูต้องคอยช่วยเหลือหรือประคบ เป็นระยะ แต่เด็กยังสามารถเรียนกับเพื่อนๆ ในห้องเรียนได้อย่างไม่มีปัญหา การเรียนอย่างชัดเจน

วัยเรียน

เมื่อเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียน มักพบว่าเด็กซักกว่าเด็กอื่นในห้องเด็กมักไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอนในห้องเรียน หรือสิ่งที่ครูสั่งงานในห้องเรียน ส่งผลให้เด็กทำงานช้า ทำงานไม่เสร็จ งานและการบ้านค้างค้าง ถ้าคุณพ่อคุณแม่สอนการบ้านเด็กจะพบว่า เด็กใช้เวลานานในการทำความเข้าใจเรื่องง่ายๆ เช่น การบวก การหารเลข การขอym เมื่อทำการลบ ต้องสอนซ้ำหลายครั้ง และมักพบว่าเด็กลืมเรื่องที่สอนไปแล้วอย่างรวดเร็ว เด็กเรียนรู้ข้ามความจำกัดในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเทียบกับเด็กวัยเดียวกัน โดยเฉพาะปัญหาที่เจอเป็นครั้งแรก ความคิดและการตัดสินใจไม่สมเหตุสมผล และไม่สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากเหตุการณ์ที่เคยเกิดแล้วไปใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาเดิมที่เคยเกิดแล้ว คุณพ่อคุณแม่บอกวิธีแก้ปัญหาแล้ว แต่เมื่อพบปัญหาในครั้งต่อไปเด็ก ก็ยังคงแก้ปัญหาไม่ได้ บางราย มีความยากลำบากในการคงความสนใจ มีความสนใจสั้น ทำงานอะไรไม่ค่อยได้นาน

นอกจากลักษณะของเด็กเรียนรู้ช้าจะส่งผลให้เด็กมีปัญหาการเรียนแล้ว ลักษณะความคิดและการตัดสินใจ การปรับตัวไม่สมวัย ทำให้เด็กเรียนรู้ช้า มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนๆ ด้วยเช่นกัน เด็กมักไม่เป็นที่ยอมรับ ของกลุ่ม ถูกกลงโทษและต่อว่าบ่อยๆ ถ้าเด็กยังไม่ได้รับการช่วยเหลือจาก คุณพ่อคุณแม่ คุณครู บอยครั้งปัญหาเหล่านี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของ ปัญหา ด้านอารมณ์ เช่น เด็กมักจะรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าทำสิ่งใหม่ๆ มีความวิตกกังวลสูง กลัวการไปโรงเรียน ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ค่อยได้ และนำมาสู่ปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ได้ในที่สุด

สาเหตุ ของภาวะเรียนรู้ช้า

สาเหตุที่ทำให้เด็กเรียนรู้ช้าเกิดได้จากปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจเกิดจาก สาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียวหรือหลายสาเหตุเกิดร่วมกันทำให้เด็ก มีภาวะเรียนรู้ช้า สาเหตุเหล่านี้นัดแก่

1. ภาวะทางร่างกายที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ในปัจจุบันพบสภาวะความบกพร่องทางร่างกาย หรือโรคบางอย่าง ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการทำงานของสมองและการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ไม่เต็มศักยภาพ ถูกมองว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาเรียนรู้ช้า ภาวะเหล่านี้นัดแก่

- โรคทางระบบประสาท ที่พัฒนาล่าช้า คือ โรคล้มชา โรคไข้สมอง อักเสบ หรือภาวะที่ทำให้เกิดการกระทบเทือนต่อสมองตั้งแต่ ทารกยังอยู่ในครรภ์ เช่น márada ดีเมเหล้า สูบบุหรี่ระหว่าง

ตั้งครรภ์ มารดาได้รับสาระก่อภัยห่วงตั้งครรภ์ ภาวะขาดออกซิเจนระหว่างการคลอดหรือหลังคลอด ซึ่งภาวะเหล่านี้มีผลต่อการเจริญเติบโตของสมองและมักมีผลกระทบต่อการทำงานของสมองอย่างถาวร

- ปัญหาด้านการมองเห็น (เช่น การมองเห็นบกพร่อง ตาบอดสี) ปัญหาการได้ยิน ปัญหาด้านการมองเห็นและปัญหาการได้ยินพบได้บ่อยครั้งที่ทำให้เด็กมีปัญหาการเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุที่สามารถให้การช่วยเหลือและทำให้เด็กกลับมาเรียนหนังสือได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

- ภาวะโลหิตจางเรื้อรัง ภาระนี้ส่งผลโดยตรงต่อความบกพร่องทางพัฒนาการของระบบประสาทในวัยเด็ก เด็กที่มีภาวะโลหิตจางจะมีอาการอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย หายใจลำบากเวลาออกแรงสามารถในการเรียนลดลง
- ภาระการขาดสารไอโอดีน อาการของเด็กที่มีการขาดสารไอโอดีน คือ มีคอพอก ซึ่งมีลักษณะคลอโต ตัวเตี้ย แคระแกรน พัฒนาการช้า นอกจากนี้ยังพบว่าการขาดสารไอโอดีนเพียงเล็กน้อยไม่ทำให้เกิดความผิดปกติทางร่างกาย แต่จะส่งผลต่อระดับเชวน์ปัญญาของเด็ก
- ภาระทุพโภชนาการ การขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย

2. การเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม

มีงานวิจัยที่ให้เด็กกลุ่มนึงถูกปล่อยให้เลี้ยงตามธรรมชาติเท่าที่ครอบครัวมีความรู้ และอีกกลุ่มนึงให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง นั่นคือให้ข้อมูลพูดคุยกับเด็ก สอนเด็กทุกอย่างตั้งแต่ช่วงแรกเกิด พบร่วมกับเด็กกลุ่มที่สอง มีการเรียนรู้ที่เร็วกว่าเด็กในกลุ่มแรก ดังนั้น การเลี้ยงดูอย่างปล่อย灌溉จะช่วยให้เด็กอยู่ตามลำพัง ดูโทรทัศน์ลำพังเป็นเวลานานๆ ทำให้สมองของเด็กไม่ถูกกระตุ้นให้คิด จินตนาการ หรือคิดแก้ปัญหา เส้นใยของสมองที่จะมีการแตกกิ่งก้านสาขาจากการกระตุ้นก็จะมีการเจริญเติบโตทันทีน้อยกว่าปกติทำให้เด็กเสี่ยงต่อการที่จะเป็นเรียนรู้ช้าได้

ในเด็กหลายราย อาจไม่พบสาเหตุที่ชัดเจนที่ทำให้เด็กมีภาวะเรียนรู้ช้า เช่น เด็กไม่เคยมีประวัติภาวะแทรกซ้อนระหว่างคลอดหรือหลังคลอด ไม่มีโรคประจำตัวใดๆ มาก่อน มาทราบอีกครั้งก็พบว่าเด็กมีปัญหาการเรียน เมื่อเข้าโรงเรียนไปแล้ว

แพทย์ตรวจอย่างไรก็งบอกได้ว่า เด็กมีภาวะเรียนรู้ช้า

เมื่อสองสามวันเด็กมีภาวะเรียนรู้ช้าจากการสังเกตด้วยตนเอง หรือคุณครูเป็นผู้สังสัย ผู้ปกครองสามารถพาเด็กมาตรวจประเมินกับกุญแจแพทย์หรือจิตแพทย์เด็กเพื่อเป็นการยืนยันการวินิจฉัยได้ เมื่อพานเด็กไปพบแพทย์ 医师จะทำการซักประวัติ ตรวจร่างกาย เพื่อค้นหาความเจ็บป่วยทางร่างกายที่อาจเป็นสาเหตุทำให้เด็กมีปัญหาการเรียน เช่น ภาวะโลหิตจาง สายตาสั้น การได้ยินไม่ปกติ และทำการประเมินปัญหาอารมณ์ พฤติกรรมหลังจากนั้นแพทย์จะส่งเด็กพบนักจิตวิทยาเพื่อทำการประเมินระดับเชwanปัญญา หรือที่ภาษาฯ ว่า “ตรวจໄອคิว”

ระดับเชาว์ปัญญา (Intelligence Quotient, IQ, ไอคิว)

คืออะไร

ในเด็กที่เรียนรู้ช้า เมื่อตรวจประเมินระดับเชาว์ปัญญาจะพบว่าเด็กมีระดับเชาว์ปัญญาที่ต่ำกว่าเกณฑ์

ระดับเชาว์ปัญญา หรือระดับสติปัญญา คือ ระดับความสามารถในการเรียนรู้หรือเข้าใจ หรือความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็วและถูกต้องในสถานการณ์ใหม่ๆ

เกณฑ์ปกติของระดับเชาว์ปัญญาอยู่ในช่วง 90 - 109 เด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาที่ต่ำกว่าระดับ 90 จะถือว่ามีปัญหาระดับเชาว์ปัญญา ต่ำกว่าเกณฑ์ เด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์นั้น จะเรียนรู้สิ่งใดจะต้องใช้เวลามากกว่าเด็กปกติทั่วไป ในทางตรงกันข้าม เด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาสูงกว่าเกณฑ์จะสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าเด็กปกติ

ค่าระดับเชาว์ปัญญาแบ่งระดับได้ดังนี้

80 - 89	จัดอยู่ในกลุ่มสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์
70 - 79	จัดอยู่ในกลุ่มสติปัญญาควบคานเล็ก
50 - 69	จัดอยู่ในกลุ่มบกพร่องทางสติปัญญา ระดับน้อย
35 - 49	จัดอยู่ในกลุ่มบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง
20 - 34	จัดอยู่ในกลุ่มบกพร่องทางสติปัญญา ระดับมาก
ต่ำกว่า 20	จัดอยู่ในกลุ่มบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง

เด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ในแต่ละกลุ่มนิความแตกต่างกันหรือไม่

เด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาที่แตกต่างกันย่อมมีลักษณะความรุนแรงของอาการแตกต่างกันไป ดังนี้

กลุ่มเด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง 80 - 89 เป็นกลุ่มที่สามารถเรียนรู้ในระบบการศึกษาปกติได้ เพียงแต่จะช้ากว่าเด็กปกติเล็กน้อย ในเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวิชาการ ผลสอบอาจสอบได้ในที่ท้ายๆ

กลุ่มเด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง 70 - 79 เป็นกลุ่มสติปัญญา cabin เสน่ห์ กลุ่มนี้มักจะต้องการความช่วยเหลือพิเศษจึงสามารถเรียนรู้ได้ อาจต้องพยายามบังคับรู้สึก ผลสอบก็จะรั้งท้ายกว่ากลุ่มก่อนหน้านี้

กลุ่มเด็กที่มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง 50 - 69 เป็นกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและดับน้อย เด็กกลุ่มนี้ต้องการการช่วยเหลือพิเศษ แต่ถือว่าเด็กเรียนรู้ช้ากลุ่มนี้สามารถเรียนรู้ได้ คือ เรียนรู้ทางด้านวิชาการได้ในระดับหนึ่ง สามารถอ่านออกเขียนได้ โดยในการเรียนรู้จะต้องใช้เวลาที่มากกว่าปกติ ต้องการการสอนเสริม และการประ侃ตัวต่อตัวมากกว่าเด็กในกลุ่มแรกๆ

กลุ่มที่มีระดับเชาว์ปัญญาระหว่าง 35 - 49 เป็น กลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและดับปานกลาง จัดเป็นพากผีกฝนได้ คือ สามารถฝึกฝนสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันได้ เด็กกลุ่มนี้จะต้องอาศัยระบบการศึกษาพิเศษซึ่งจะแบ่งระดับไปตามความรุนแรงของความบกพร่อง

กลุ่มที่มีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่า 35 ลงไป เป็นกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและดับปานมาก-รุนแรง เป็นกลุ่มที่ต้องอาศัยผู้ดูแลอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกลุ่มนี้มีโรคทางกายอื่นๆ ร่วมด้วยอยู่แล้ว

จากระดับชาวน์ปัญญา คุณพ่อคุณแม่จะเห็นว่าเด็กเรียนรู้ช้า คือกลุ่มเด็กที่มีระดับชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ ที่มีค่าระดับชาวน์ปัญญาระหว่าง 50 - 89 ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่ทำการไม่รุนแรงสามารถเรียนรู้ได้ แต่จะเรียนรู้ได้ช้าอย่างไรก็ตามเด็กเรียนรู้ช้าก็สามารถเรียนในโรงเรียนระบบปกติทั่วไปได้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนได้เหมือนเด็กปกติ มีความสามารถด้านอื่นๆ เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ สามารถเรียนจบและประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ถ้าคุณพ่อคุณแม่ดูแลอย่างใกล้ชิดและให้ความช่วยเหลือลูกที่เป็นเด็กเรียนรู้ช้าอย่างถูกต้องในขณะเดียวกันถ้าเด็กถูกปล่อยไว้ไม่ได้รับการช่วยเหลือเด็กมักมีปัญหาไม่มั่นใจในตนเอง ไม่อยากเรียนหนังสือ รู้สึกตนเองเป็นคนไม่มีความสามารถสู้ใครไม่ได้ ทำอะไรๆ ได้ไม่ดี แรงจูงใจในการทำสิ่งใดๆ เพื่ออนาคตของตนเองลดลงน้อยลงเรื่อยๆ จนนำไปสู่การเข้ากลุ่มเพื่อนที่มีปัญหาการเรียนและซักนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรงได้

แนวการการช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ช้า

เด็กเรียนรู้ช้า ดูเผินๆ อาจคล้ายเด็กปกติโดยทั่วไป แต่มีความแตกต่างที่วิธีการเรียนรู้ นอกจากปัญหาในด้านการเรียนรู้แล้ว เด็กบางคนยังมีปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน ขาดทักษะสังคม มีปัญหาการควบคุมอารมณ์ นำมาซึ่งปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างมากmany ถ้าได้รับการดูแลอย่างไม่ถูกต้อง

ดังนั้น การช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ช้าจึงจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติ และปัญหาของเด็ก หลักในการช่วยเหลือ ทั้งในด้านการสอนเสริม และการปรับลดปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ต้องทำความคุ้นเคยไป โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และสามารถดูแลตนเองได้ มีอาชีพเลี้ยงตนเองได้เมื่อเด็กโตขึ้น

ภาพรวมในการช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ช้านั้น แตกต่างกันไปตามวัย ของเด็ก ถ้าลูกยังอยู่ในช่วงวัยอนุบาลการช่วยเหลือจะเน้นการเสริมพัฒนาการด้วยกิจกรรมต่างๆ และการช่วยเหลือตอนเอง่ายๆ ตามวัย ในช่วงวัยประถม เน้นการช่วยเหลือในด้านการเรียน การวางแผนการศึกษา การสอนเสริม รวมถึงการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยนี้ และการช่วยเหลือตอนเอง ในระดับมากขึ้น

จะช่วยลูกเรียนรู้ช้าอย่างไร จะเริ่มตรงไหนก่อนดี

1. ให้การยอมรับและเข้าใจในความเป็นตัวตนของลูกอย่างเสมอ

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ควรจะระลึกไว้เสมอคือ ในการช่วยเหลือเด็กเรียนรู้ช้า คือ การให้การยอมรับในสิ่งที่เด็กเป็น มองว่าคนทุกคนมีทั้งข้อดีข้อด้อยในตนเอง คันหากทั้งข้อดีในตัวเด็ก เช่น นิสัยดี มีน้ำใจ อารมณ์ขัน ช่วยงานบ้านบางอย่างได้ รวมถึงการให้ความรักอย่างสม่ำเสมอ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยเป็นกำลังใจให้กับ ลูกได้เป็นอย่างดี

2. คุณพ่อกุญแจมีต้องร่วมมือกันวางแผนเพื่อลูก

ตัวผู้ปกครอง ต้องหยุดการโทษตัวเอง หรือเลิกโทษสามี/ภรรยา หรือหยุดการพยายามหาว่าใครทำให้ลูกเป็นแบบนี้ เพราะงานจากจะไม่ได้ช่วยลูกแล้ว ยังทำให้คุณพ่อกุญแจมีต้องทะเลกัน ทำให้ความร่วมมือกันในการดูแลลูกจะยิ่งลดลง การให้กำลังใจกันระหว่างคุณพ่อกุญแจ มีจับมือกันนั่งลงร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาต่างๆ รวมถึงการแบ่งหน้าที่ช่วยเหลือกันในการดูแลลูก ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ครอบครัวพัฒนาลูกได้เต็มศักยภาพ ปัญหาที่คุณพ่อกุญแจมีต้องร่วมมือกันวางแผน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ในการดูแลลูกในด้านต่างๆ เช่น หน้าที่ในการสอนเสริม การตรวจดูการบ้าน หน้าที่ในการพับปูคุณครู หน้าที่ในการพาลูกไปออกกำลังกาย ทัศนศึกษา ปัญหาในการวางแผนด้านการศึกษา การหาที่เรียนที่เหมาะสมกับลูก ปัญหาพฤติกรรม ที่ต้องร่วมมือกันแก้ไขไปในทิศทางเดียวกัน

3. คุณพ่อกุณแม่และครูต้องเป็นทีมเดียวกัน

คุณพ่อกุณแม่จำเป็นต้องหมั่นพบປະ พูดคุยกับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามการเรียนและปัญหาของลูก คุณพ่อกุณแม่ควรรู้ว่าทักษะในการเรียนแต่ละด้านของลูกอยู่ระดับใด และจะช่วยสอนเสริมเรื่องอะไรได้บ้าง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถ้าคุณพ่อกุณแม่และคุณครูได้มีการพูดคุยกันจะเกิดความต่อเนื่องในการดูแลเด็กทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ทำให้การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ส่งเสริมให้ลองทำอะไรใหม่ๆ

ค้นหาสิ่งที่ชอบ ค้นหาความสามารถอื่นๆ เป็นธรรมชาติของเด็กเรียนรู้ช้า ที่จะไม่มีความมั่นใจในการทำงานอะไรใหม่ๆ หรือเมื่อทำกิจกรรมได้ไปแล้ว ก็เลิกหรือหยุดกลางคันได้ง่ายๆ เนื่องจากความไม่มั่นใจ หรือความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่มีจำกัด คุณพ่อกุณแม่มีส่วนช่วยเหลือได้โดยการส่งเสริมให้ลูกกล้าคิดกล้าทำ ได้ลองอะไรใหม่ๆ โดยเริ่มจากกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียน แล้วให้เด็กได้ทดลองทำ การทดลองปฏิบัติจากสิ่งง่ายๆ ไม่ต้องนิ่ง เมื่อเด็กทำพลาด ค้อยช่วยเหลือแนะนำอยู่ห่างๆ เมื่อลูกประสบความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อย คุณพ่อกุณแม่ก็ให้กำลังใจเช่นนั้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ลูกเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นได้

5. ช่วยให้ลูกประสบความสำเร็จ

โดยจ้างงานหรือการบ้านง่ายๆ ก่อน เมื่อทำได้แล้วค่อยทำสิ่งที่ยากขึ้น คุณพ่อกุณแม่ควรอยู่ใกล้ๆ เวลาที่ลูกทำงาน เพื่อคอยช่วยกระตุ้นให้ลูกทำเอง ให้ได้มากที่สุด แนะนำ หรือให้กำลังใจ แต่ถ้าเด็กทำไม่ได้ อย่าปล่อยให้เด็กจนอยู่กับความรู้สึกทำไม่ได้นานเกินไป ถ้าแน่ใจว่าลูกทำไม่ได้ คุณพ่อกุณแม่ค่อยเข้าไปช่วยแนะ หรือสอนเล็กๆ น้อยๆ ในส่วนที่ลูกติดขัด แล้วให้ลูกทำต่อในส่วนที่ทำได้ และเมื่อลูกทำได้สำเร็จรีบให้คำชมทันที

6. ลดการเปรียบเทียบ

ครา ก็ไม่ชอบถูกเปรียบเทียบกันทั้งนั้น บางครั้งคุณพ่อคุณแม่ คิดว่าการเปรียบเทียบจะทำให้ลูกเกิดความมึดสู้ยากจะเอาชนะคำสบประมาท แต่ในความเป็นจริงแล้ว เด็กจะอยากรapaติกรรมที่ดี หรืออยากทำอะไรดี เมื่อมีคนมองเห็นความดีในตัวเขา การเปรียบเทียบ แม้แต่ระหว่างพี่น้อง ทำให้เด็กรู้สึกได้ว่าฟ่อแม่ไม่ยอมรับในตัวเขา เข้าต้องเป็นเหมือนคนอื่นๆ ที่คุณพ่อคุณแม่เอามาเปรียบเทียบคุณพ่อคุณแม่จึงจะภูมิใจ ดังนั้นถ้าต้องการให้ลูกเป็นอย่างไร บอกลูกตรงๆ และพยายามลดการเปรียบเทียบแม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง เมื่อเด็กอ่านไม่ได้

ควรพูดว่า “ลองอ่านอีกทีซิ ตัวแรก ก.ไก มีสาระ อะ อยู่ข้างๆ อ่านว่า กะ ตัวที่ 2 อ่านว่าอะไร อ่านว่า ทะ รวมกันอ่านว่า กะทะ ตีมาก อ่านอีกครั้ง เยี่ยมเลย ขยายอ่านอีกนิด แล้วจะอ่านได้แหล่ลูก

ไม่ควรพูดว่า “อ่านซิ อ่านอะไรก็ไม่ได้ ทำไมไม่เหมือนพี่เอกเลย ผู้นี้เค้าเก่งอย่างกับอะไรดี แล้วนี่ทำไมอ่านไม่ได้ซักที ง่ายอย่างนี้ น้องยังอ่านได้เลย”

7. ฝึกให้ลูกช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ลดการช่วยเหลือหรือทำแทนลูก เพราะลูกไม่ยอมทำหรือทำชำ้า การช่วยเหลือตนเองที่คุณพ่อคุณแม่ต้องสอนให้ลูกทำ ได้แก่ การทำความสะอาดร่างกาย เช่น แปรงฟันล้างหน้า อาบน้ำ การแต่งตัว การเตรียมอาหารง่ายๆ การจัดเตรียมของไปโรงเรียน การจัดตารางสอน การซื้อของ การใช้เงิน การเดินทางไปสถานที่ต่างๆ ด้วยตนเอง

8. ฝึกให้ทำงานบ้าน การฝึกให้ทำงานบ้านเป็นวิธีการสอนให้พึงตนเองที่ดีที่สุด โดยฝึกง่ายๆ ได้ตามวัยของลูก ความชอบหมายให้เด็กมีหน้าที่รับผิดชอบงานบ้านทุกวัน เพื่อให้เกิดทักษะและเกิดความเคยชินที่จะต้องมีส่วนช่วยในการดูแลบ้านร่วมกับสมาชิกในบ้านคนอื่นๆ จะเป็นนิสัย

9. การฝึกระเบียบวินัย คุณพ่อคุณแม่มีแนวโน้มที่จะไม่เข้มงวดกับลูกที่มีปัญหาการเรียนรู้ช้า โดยปกติทั่วไป คุณพ่อคุณแม่มักจะสงสารและผ่อนปรนเมื่อเด็กทำผิดกฎติกาต่างๆ ให้เด็กกลุ่มนี้อยู่เสมอ ซึ่งจริงๆ แล้วเด็กเรียนรู้ช้า ต้องการความชัดเจนและความสม่ำเสมอในกฎติกาการต่างๆ มากกว่าเด็กทั่วไป เด็กต้องการรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรทำได้และอะไรทำไม่ได้ ผู้ใหญ่ทุกคนในบ้านพูดไปในทางเดียวกัน เหตุผลที่อธิบายให้เด็กเข้าใจควรสั้นและกระชับ

ระเบียบพื้นฐานที่ควรฝึก คือ

- การจัดวางดูแลสิ่งของของตนเองให้เป็นที่ สิ่งของทุกอย่างควร มีที่ประจำ ไม่เกิดความสับสนหรือต้องให้ฟ่อหรือแม่ช่วยหา
- ฝึกให้ทำกิจวัตรประจำวันตามตารางที่กำหนดไว้
- ค่อยๆแล้วให้เด็กปฏิบัติตามกฎอย่างสม่ำเสมอ เช่น กำหนดให้ เล่นเกมได้ครึ่งชั่วโมงหลังทำการบ้านเสร็จ ก็ต้องดูแลให้เด็ก ทำการบ้านเสร็จก่อนที่จะให้เด็กเล่นเกม และติดตาม ระยะเวลาที่เด็กเล่นเกม ถ้าครบครึ่งชั่วโมงแล้วก็เตือนและ พาเด็กทำกิจกรรมอื่น

10. ในเด็กเรียนรู้ซึ่งที่มีระดับเชาว์ปัญญา ระหว่าง 50 - 69 หรือ ที่เรียกว่ากลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและดับน้อย สามารถดำเนินการ ขจัดทะเบียนคนพิการได้ สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ คือ

1. การรักษาพยาบาลทางการแพทย์ทุกชนิดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้ทุกโรงพยาบาล ติดต่อขอรับบริการได้ที่สถานพยาบาล ของรัฐทั่วประเทศ
2. การศึกษาขั้นพื้นฐานฟรี
3. การบริการทางอาชีพแก่คนพิการ มีการแนะนำการประกอบ อาชีพ การจัดฝึกอาชีพ มีบริการจัดหางานในสถานประกอบการ
4. เป็นยังชีพคนพิการ 500 บาท/เดือน
5. ได้รับการยกเว้นการเกณฑ์ทหาร

ผู้ปกครองติดต่อขอรับรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สถานพยาบาล ใกล้บ้าน เพื่อให้แพทย์ออกเอกสารรับรองความพิการและดำเนินการจดทะเบียน ได้ที่ศาลากลางจังหวัดทุกจังหวัด สำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ติดต่อได้ที่ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ถนนกรุงเกษมสะพานขาว เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร โทร. 0-2659-6170-1

การช่วยเหลือลูกเรื่องเรียน

สิ่งที่สำคัญนอกเหนือจากสิ่งที่
กล่าวมาแล้วคือการช่วยลูกเรื่องการเรียน

หลักในการสอนเสริมเด็กเรียนรู้ข้า

จากการศึกษาจำนวนมาก พบร่วมกันว่าเด็กเรียนรู้ข้าสามารถเรียนในโรงเรียนได้สัมฤทธิ์ผล ถ้าเด็กคนนั้นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ช่วงก่อนวัยเรียน ร่วมกับเทคนิคการสอนเสริมตามธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กกลุ่มนี้ ดังนั้นเราสามารถนำความรู้ที่เด็กกลุ่มนี้มีไปใช้ในการสอนเด็กกลุ่มนี้ได้

ลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของเด็กเรียนรู้ข้า มีดังนี้ คือ

1. มีปัญหาการคิดในลักษณะเฉพาะตัวของเด็กเรียนรู้ข้า มีดังนี้ คือ
2. มีปัญหาการตัดสินใจ การคิดสมมติ
3. ปัญหาในการจำ
4. การขาดความสนใจต่อสิ่งเร้า
5. มีความจำจำกัดในการนำสิ่งที่เรียนรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปปรับใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป

ดังนั้นหลักการในการสอนเสริมเด็กกลุ่มนี้คือ

1. การสอนข้าหาภายในครั้ง เพื่อให้เด็กจะจำ ดีกว่าการบังคับให้เด็กท่องจำบทเรียนเป็นเวลานานเพียงไม่กี่ครั้ง เช่น การสอนสะกดช้า 5 คำ ครั้งละ 10 นาที ช้า 5 ครั้ง ดีกว่าการให้เด็กท่องจนกว่าจะจำตัวสะกดทั้งหมดได้เพียงครั้งเดียว

2. จัดสถานที่ที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวน หรือมีของเล่นล่อใจเวลาที่เด็กทำการบ้านหรือทบทวนหนังสือและให้รางวัลเมื่อเด็กสามารถสนใจจดจ่อ กับงานที่ได้รับมอบหมายได้ตลอดจนเสร็จ

3. การใช้รางวัลเป็นแรงจูงใจ รางวัลหรือแรงจูงใจอาจเป็นขนม ของกิน ของเล่นเล็กๆ น้อยๆ หรือสิ่งที่มีค่ามากกว่าสิ่งของคือท่าทีของคุณพ่อคุณแม่ ที่แสดงการยอมรับ ชื่นชม เมื่อเด็กทำได้สำเร็จ ซึ่งสามารถแสดงได้โดยการให้คำชม การโบกหัว หอมแก้ม การพยักหน้ายิ้มตอบ เมื่อเด็กทำงานสำเร็จ

- สิ่งที่สำคัญที่สุดของการให้รางวัลคือ คุณพ่อคุณแม่ต้องพยายามให้รางวัลทันทีหลังจากที่เด็กทำสำเร็จ เช่น การให้คำชมโดยทันที การให้เหรียญสะสม การให้สติ๊กเกอร์ติดในสมุด หลังเด็กทำการบ้านเสร็จ
- สิ่งที่สำคัญรองลงมาคือ อย่ารอให้รางวัลเมื่อเด็กทำงานเสร็จทั้งหมด เพราะเด็กอาจจะห้อและเบื่อไปก่อนที่จะได้รางวัล แต่ให้แบ่งงานนั้นเป็นขั้นตอนย่อยๆ และให้รางวัลทันทีที่เด็กทำสำเร็จได้ในขั้นตอนย่อยๆ เช่น เด็กมีการบ้านเลขทั้งหมด 10 ข้อ ให้รางวัลเมื่อเด็กทำเลขได้เสร็จทุก 2 ข้อ จะทำให้เด็กสนใจและร่วมมือในการทำงานเสร็จได้มากกว่า

4. เด็กเรียนรู้ซึมกับปัญหาการนำความรู้ในห้องเรียนมาใช้แก้ปัญหา ในชีวิตจริง ดังนั้นคุณพ่อคุณแม่ต้องส่งเสริมให้เด็กนำความรู้ที่เรียนมาใช้ใน ชีวิตจริงๆ เช่น การใช้ทักษะบวกกลบในการคิดเงินทองเมื่อไปซื้อของ การใช้ ทักษะการหารเมื่อต้องแบ่งขนมให้เพื่อนๆ หรือการเรียนเศษส่วนจากขนมเด็ก หรือพิซ่า การเรียนรู้การอ่านจากการอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ การอ่าน ป้ายโฆษณา การอ่านการ์ตูนที่เด็กอยากรู้อ่านและอย่าลืมการให้รางวัล เมื่อเด็กตอบได้ถูกต้องด้วย

5. การใช้รูปภาพในการช่วยอ่าน เช่น การใช้รูปภาพคู่ไปกับคำที่ต้องการ ให้เด็กหัดสะกด ให้เด็กดูซ้ำๆ สะกดซ้ำๆ จนเด็กจำได้ และจึงนำภาพออกเหลือ แต่ตัวหนังสือ วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กจดจำคำศัพท์ได้รวดเร็วขึ้น

6. การสอนโดยการเลียนแบบ เด็กเรียนรู้ได้จากการ เห็นตัวอย่าง เช่น ถ้าต้องการให้เด็กล้างจาน คุณพ่อคุณแม่ต้องทำให้เด็กดูเป็น ตัวอย่าง การเป็นตัวอย่างที่ดี คือการแสดงตัวอย่างง่ายๆ ลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก ทำให้ดูอย่างซ้ำๆ ทีละขั้นตอน และทำซ้ำๆ หลายครั้ง

7. ควรมีการกำหนดงานที่ต้องการให้เด็กทำอย่างชัดเจน เช่น อ่านหนังสือ 4 หน้า ท่องคำศัพท์ 10 คำก่อนดูการ์ตูน หรือ เอารายะไปที่ หลังรับประทานอาหารเย็นเสร็จ หรือใช้เวลาเป็นตัวกำหนด เช่น ทำแบบฝึกหัด สะกดคำ เป็นเวลา 30 นาที หลังจากนั้นให้กำหนดสิ่งที่เด็กจะได้รับ เมื่อเด็กทำได้สำเร็จ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อทำไม่สำเร็จ เช่น ถ้าต้องการ ให้เด็กทำการบ้านเลขทั้งหมด 20 ข้อ คุณสามารถตั้งข้อตกลงได้ว่า ถ้าลูก ทำการบ้านเลขได้ 5 ข้อลูกจะได้พัก 5 นาที (เป็นการแบ่งงานและให้รางวัล ทันที) และถ้าลูกทำการบ้านเลขเสร็จหมดครบ 20 ข้อ ลูกจะได้ดูการ์ตูน 1 เรื่อง และถ้าวันนี้ทำการบ้านไม่เสร็จ ลูกจะต้องดูการ์ตูนที่ชอบ

8. ถ้าเด็กมีพฤติกรรม อิจฉาด ลูกจากที่นั่ง คุณพ่อคุณแม่จำเป็นต้องจัดการโดยเร็ว โดยการเข้าไปให้ความสนใจ เช่น การแตะตัว นำตัวกลับมาที่เก้าอี้ ห้ามญาที่ทำให้เด็กทำงานต่อไม่ได้และให้การช่วยเหลือ เช่น มีโจทย์เลขบางข้อที่เด็กไม่เข้าใจ ทำให้เด็กไม่อยากทำต่อ และยืนยันด้วยท่าทีสงบหนักแน่นให้เด็กทำงานตามข้อตกลงที่ตกลงกันไว้ คุณพ่อคุณแม่อาจพูดว่า

“แม่รู้ว่าลูกไม่อยากทำแล้ว แต่ให้หนูดูซิ โอ荷 ลูกทำไปตั้งครึ่งนึงนะๆ ไปๆ แก่ให้ไปพัก แล้วเดี๋ยวกลับมาแม่จะช่วยทำข้อที่ลูกว่ามันยากนะ”

“ต้น ปิดทีวีเดี๋ยวนี้ ลูกไปทำการบ้านต่อได้แล้ว (แม่เดินไปปิดทีวีพร้อมทั้งจุงมือต้นไปทีละขั้น) ต้น เรataกลงกันว่าจะไร้ลูก”

9. ถ้าลูกอาลัวด ไม่ยอมทำงานตามติшка หลังจากที่ยืนยันกติกาที่ตั้งไว้ คุณพ่อคุณแม่ควรเข้าไปหยุดพฤติกรรมนั้นโดยทันที โดยการจับตัวให้หยุด ถ้าพฤติกรรมนั้นเป็นอันตรายต่อเด็กหรือเป็นอันตรายต่อกันอื่น หรือมีการทำลายสิ่งของ แต่ถ้าเป็นการร้องอาลัวดโดยวิายเพียงอย่างเดียว คุณพ่อคุณแม่ควรบอกลูกว่า คุณพ่อคุณแม่เข้าใจสิ่งที่เขารู้สึก แต่กูเก็บเป็นกฎ เช่น “พ่อรู้ว่าหนูไม่อยากทำแล้ว แต่เราตกลงกันแล้วนี่ลูก พ่อจะรอจนหนูร้องให้เสร็จแล้วเรามาทำเลขข้อที่เหลือกัน” เพื่อให้เด็กทราบว่าไม่ว่าจะร้องอย่างไร ก็ต้องทำงานเสร็จอยู่ดี

หลักการสอนเสริมด้านภาษา

ด้านการรับรู้และความเข้าใจภาษา, การฟัง

หลักการคือ ฝึกให้ลูกแยกเสียงต่างๆจากการฟังเพียงอย่างเดียว ฝึกสามารถในการฟัง และฝึกจับใจความจากการฟัง

1. เปิดเทปที่เป็นเสียงหลายๆ ชนิด ให้ลูกยกมือเมื่อได้ยินเสียงที่กำหนด
2. อ่านนิทานสั้นๆ ให้ฟัง และบอกให้ลูก ยกมือขึ้นถ้าได้ยินคำบางคำ เช่น หมูน้อย ป้าใหญ่

3. เล่นเกมส์ฝึกไทยเสียงพยัญชนะ เช่น

- หาคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะที่ต่างกันเป็นคู่ๆ ให้เด็กบอกว่าสองคำนี้

ขึ้นต้นด้วยเสียงเหมือนกันหรือต่างกัน เช่น

แดง และ แสง - ไม่เหมือนกัน

วัน และ พัน - ไม่เหมือนกัน

ยาง และ ไย - เหมือนกัน

- ให้ลูกบอกตัวพยัญชนะต้นของคำที่คุณพ่อคุณแม่พูด เช่น

ไม้ (ตอบว่า ม. ม้า) ร่ม (ตอบว่า ร.เรือ)

- พูดคำหลายคำที่มีตัวพยัญชนะเหมือนกัน แล้วมีคำที่แตกต่างกัน
หนึ่งคำ ตามให้ลูกบอกคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะต่างกัน

เช่น แสง, ใส, สร้อย, โซ่ (ตอบว่า โซ่)

เดด, แดง, แม่น, ด้วย (ตอบว่า แม่น)

4. ฝึกสามารถจากการฟัง และฝึกฟังเสียงคำในชีวิตประจำวัน
โดยผู้ปกครองอ่านคำเกี่ยวกับสิ่งของต่างๆ แล้วแจ้งให้เด็กกลุ่มให้ตรงคำนั้น
เช่น

5. เล่นเกมส์จับคู่เสียงที่ได้ยินกับตัวเขียนโดยไม่มีรูปภาพประกอบ โดยให้คุณฟังคุณแม่เลือกคำที่ออกเสียงคล้ายกัน 3 - 4 คำ เขียนใส่กระดาษแล้วเลือกอ่าน 1 คำ ให้ลูกวงกลมคำที่คุณพ่อคุณแม่อ่าน เช่น

1.	ยาง	กาง	วาง	ปาง
2.	เลื่อน	เปื้อน	เบื่อน	เตือน
3.	เกลอ	เรอ	เจอ	เหลือ

6. เพื่อพัฒนาความเข้าใจจากการฟัง ผู้ปกครองอ่านนิทานให้ฟังแล้ว ถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าซึ่งต้องการรายละเอียดจากลูก

7. บอกให้ลูกทำตามคำสั่งโดยเริ่มด้วย คำสั่ง่ายๆ คำสั่งเดียว แล้วจึงเริ่มคำสั่งให้ ยากขึ้น เช่น บอกว่า “ลูกขึ้น, หมุนไปรอบๆ , ปิดประตู” ฯลฯ

8. ให้คำสั่งที่เรียงเป็นชุดเกี่ยวกับการทำของในบ้าน โดยให้ลูกฟัง คำสั่งทั้งหมดก่อนแล้วจึงไปทำของที่ต้องการ

9. พูดตัวเลขหลายตัวให้ลูกพูดซ้ำตาม และเพิ่มความยากขึ้นอีกคือให้บอกทวนตัวเลขกลับจากที่คุณพ่อคุณแม่พูด เช่น 1 - 4 พูดทวนเป็น 4 - 1

10. บอกคำสามคำ โดยที่สองคำเกี่ยวข้องกัน ถามลูกว่ามีคำอะไรที่เกี่ยวข้องกันสองอย่างและเกี่ยวกันอย่างไร เช่น ม้า, ต้นไม้, สนบุรุษ ม้าและสนบุรุษ เป็นสัตว์มีสีขาเหมือนกัน ฯลฯ

11. บอกคำตรงกันข้าม, พูดคำๆ หนึ่งแล้วให้ลูกบอกคำตรงข้าม เช่น ร้อน-เย็น, เปียก - แห้ง ฯลฯ

สิ่งสำคัญ : ทำทุกอย่างให้สนุกเหมือนเล่นเกมส์ เมื่อลูกตอบถูกอย่าลืมให้รางวัลด้วยนะครับ

ฉบับภาษาแสลง

ด้านภาษาพูด

หลักการเริ่มจากฝึกการออกเสียงแล้วจึงฝึกการใช้คำให้ตรงความหมาย ฝึกการเล่าเรื่องจากสิ่งที่เห็น เริ่มจากประโยคสั้นๆ จำนวนมากต่อ กันเป็นเรื่องราว ฝึกการสนทนาก็ต้อง

1. อ่านนิทานให้ฟัง และบอกให้ลูกแสดงกริยาตามเป็นสิ่งที่เล่าในเรื่อง เช่น ต้นไม้ซึ้ง ฯลฯ ทุกครั้งที่อ่านสิ่งของลูกจะต้องตอบหรือพูดเสียงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น เช่น ปื๊บ-ปื๊บ รถไฟ-ปื๊บปื๊บ ฯลฯ

2. ให้คุณพ่อคุณแม่ ทำท่าทางเป็นประโยคหรือเรื่องราวนั้นๆ ให้เด็กทายความหมายจากท่าทางเป็นคำพูด

3. วางของเล่นไว้ตรงหน้าลูก ให้ลูกบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น กระตุนให้ลูกสังเกตหลายๆ อย่าง เช่น สี ขนาด รูปร่าง หน้าที่ ฯลฯ

4. เขียนประโยคง่ายๆ บนกระดาษกระดาษให้ลูกบอกกว่าคำไหนเป็นคำที่แสดงอาการ

5. การร้องเพลงช่วยส่งเสริมการพูดและการออกเสียง และยังช่วยให้เกิดความคล่องในการพูดด้วย

6. ใช้โทรศัพท์ของเล่นให้ลูกรู้จักการพูดโทรศัพท์ การตอบ การรับที่ถูกต้อง

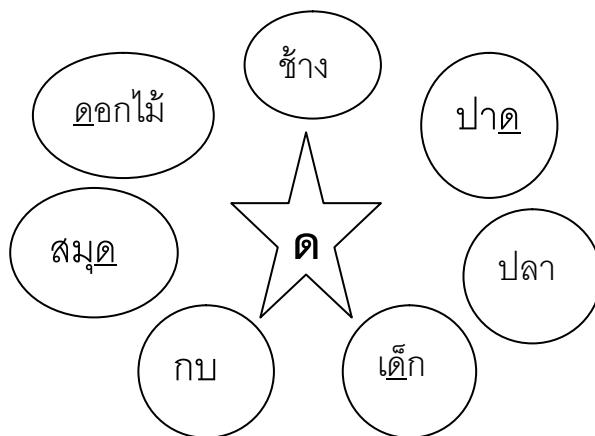
7. วางสิ่งของหลายอย่างไว้บนโต๊ะ เช่น ลูกบอล ตินสอ หนังสือ ฯลฯ ผู้ปกครองแต่งประโยคที่บรรยายถึงสิ่งของอย่างหนึ่ง ให้เด็กบอกกว่าเป็นสิ่งของอะไร เช่น ผู้ปกครองพูดว่า “แม่หาดรูปด้วย...” “ลูกโyn...ให้น้อง” “ลูกปิด....เมื่ออ่านจบแล้ว ฯลฯ”

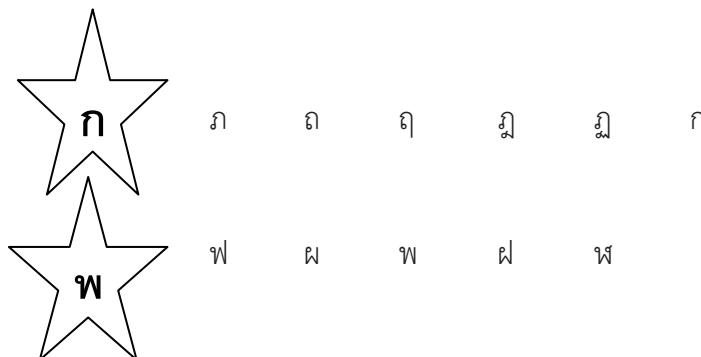
ด้านการสะกดคำ

หลักการ ช่วยให้ลูกจำพยัญชนะต่างๆ ให้ได้ก่อน และวิจัยให้ฝึกให้ออกเสียงตรงกับพยัญชนะ ฝึกแยกพยัญชนะที่มีรูปร่างคล้ายกัน

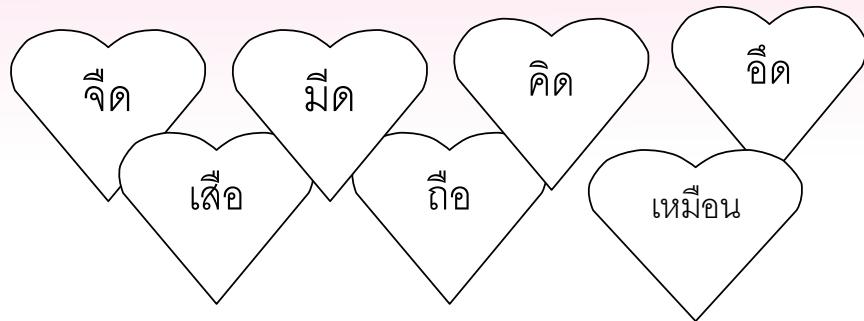
1. ช่วยลูกฝึกการจดจำพยัญชนะต่างๆ มีเทคนิคต่างกัน เช่น เขียนพยัญชนะตัวที่ต้องการให้ลูกจำได้ลงกลางกระดาษ และเขียนคำต่างลงไปให้ลูกหาพยัญชนะที่เหมือนพยัญชนะตัวอย่างที่ซ่อนอยู่ในคำ

2. ให้ลูกแยกพยัญชนะที่มีรูปร่างคล้ายกันออกจากกัน เช่น ให้ลูกวงกลมพยัญชนะที่เหมือนพยัญชนะที่อยู่ในรูปดาว

3. สอนลูกให้รู้จักเสียงสาระต่างๆ มีเทคนิคต่างๆ เช่น เขียนคำที่ผสมด้วยสารอื่น สารอื่นๆที่คล้ายสารอื่น แล้วให้ลูกหาคำที่ผสมด้วยสารอื่น ใช้หลักการเดียวกันในการประยุกต์ใช้ในสารอื่นๆ

4. ให้เด็กลองผสมคำต่างๆ โดยเปลี่ยนพยัญชนะหรือสาร โดยใช้อุปกรณ์สีสันสดใส เพื่อถึงความสนใจของเด็ก เช่น บัตรตัวพยัญชนะตัวอักษรพลาสติก

5. สอนวิธีการผันเสียงตามวรรณยุกต์ เช่น ก้า ก่า ก้า ก้า
6. สอนการแบ่งพยางค์ เช่น หนัง/สือ กระ/ต่าย สัง/กะ/สี
7. ฝึกแยกคำที่มีรูปคล้ายกัน หรือเสียงเหมือนกัน เช่น ตามแบบฝึกหัดการอ่านและสะกดคำ

ด้านการอ่าน

1. เลือกบทความหรือหนังสือให้เหมาะสม :- เหตุผลหนึ่งที่ลูกไม่ชอบการอ่านหรือกลัวการอ่าน เพราะว่าหนังสือหรือเรื่องราวดีให้อ่านนั้นยากเกินไป สำหรับเด็กๆ การเลือกหนังสือสำหรับการสอนอ่านต้องพิจารณาทั้งความยาก – ง่ายและความน่าสนใจ วิธีหนึ่งที่ช่วยได้คือ ให้ลูกเลือกหนังสือที่อยากอ่านด้วยตัวเอง

2. ให้แรงจูงใจตลอดการอ่าน

- ก. เริ่มด้วยการสร้างความเป็นมิตรระหว่างคุณพ่อคุณแม่ลูก
- ข. ให้มีประสบการณ์ของความสำเร็จ เช่น อ่านคำใหม่ๆ ได้ลูกก็ได้รับคำชมจากคุณพ่อคุณแม่
- ค. แสดงให้ลูกเห็นความก้าวหน้าของตนเอง เช่น จำนวนหน้าที่อ่านได้ จำนวนคำที่สะกดถูก
- ง. ไม่ใช้หนังสือที่ลูกคุ้นเคยมาแล้ว โดยเฉพาะหนังสือที่ให้ประสบการณ์ที่ไม่ดีแก่ลูก
- ช. ไม่ใช้หนังสือที่เคยอ่านมาแล้วมาสอนการอ่านซ้ำอีก เพราะจะทำให้ลูกใช้การจำมากกว่าการฝึกทักษะการอ่าน

3. ให้ลูกได้มีเวลาอ่านเงียบๆ เด็กๆ แต่ละคนควรมีโอกาสได้อ่านหนังสือเงียบๆ บ่อยๆ แต่จะต้องไม่ใช้เวลานานเกินไป หลังจาก การอ่านเงียบๆ แต่ละครั้ง ควรจัดให้มีเวลาให้พูดคุยหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อถูความเข้าใจของลูกด้วย

4. อาย่าปล่อยให้ลูกพยายามสะกดอยู่กับคำหนึ่งคำใดนานเกินไป เมื่อลูกเริ่มอ่านออกเสียงและพบกับคำที่ไม่คุ้นเคย ผู้ปกครองควรออกเสียงคำนั้นๆ นำก่อนเป็นตัวอย่าง

หลักการสอนเสริมคณิตศาสตร์

ก่อนจะสอนคณิตศาสตร์ให้ลูก คุณพ่อคุณแม่เริ่มจากการสำรวจพื้นฐานที่ลูกมีอยู่ซึ่กันก่อน แล้วสอนเสริมต่อจากทักษะที่ลูกทำได้แล้ว ตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก อย่างช้าๆ

การสอนคณิตศาสตร์เบื้องต้น เริ่มตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การนับเลขด้วยการห่อจำ

คือ การนับเลข 1,2,3,4,5... แต่ยังนับจำนวนให้ตรงกับเลขไม่ได้ เช่น นับ 3 แต่ยังหยิบของไม่ได้ 3 ชิ้น

2. การนับเลขได้ตรงกับจำนวน

เช่น นับ 1 หยิบของ 1 ชิ้น แม่ขอdinสอง 5 แท่ง เด็กหยิบdinสอง ส่งให้ได้ 5 แท่ง

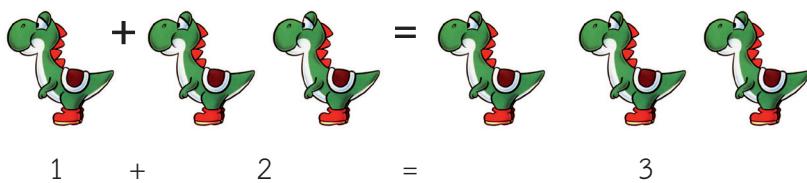
3. รู้ความแตกต่างของจำนวนและตัวเลข และเขียนตัวเลขได้มีจำนวนนับมากขึ้นไปถึงหลักสิบ และหลักร้อยได้ เช่น นับได้ถึง 30 เข้าใจจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เช่น เข้าใจว่า 75 มากกว่า 40

4. เข้าใจความแตกต่างระหว่างปริมาณ

รูปร่าง ขนาดของวัตถุสิ่งของต่างๆ
ใหญ่เล็ก สันหรือยาว น้อยหรือมาก มากกว่าน้อยกว่า กลมหรือเหลี่ยม

การสอนบวกเลข

1. ใน การสอนการบวกเลขขั้นเริ่มต้น ควรใช้การสอนที่เป็นรูปธรรม เช่น การใช้สิ่งของแทนการนับ ที่ลูกสามารถสัมผัสได้ด้วยตนเอง ดังตัวอย่าง การใช้รูปภาพให้ลูกนับ

2. ใช้วัสดุอื่นๆ ที่หาได้ง่ายๆ เช่น ดินสอ ที่ใช้สำหรับนับและบวกเลข ลูกปัดร้อยเชือก ใช้สำหรับการสอนนับ,บวก,และลบ นอกจากกรูปภาพได้อีกด้วย

3. หลังจากที่คุณพ่อคุณแม่ใช้การสอนด้วยอุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมแล้ว ต่อไปก็จะเริ่มการคำนวณแบบนามธรรม แต่ลูกยังต้องใช้การมองเห็นช่วยในการคิดอยู่ สิ่งที่ช่วยได้ก็คือ การเขียนตัวเลขเป็นแท่งตัวสิบ ความสันຍາของเส้นตรง และจำนวนตัวเลขที่เพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างเช่น :-

เริ่มต้น -----

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

เพิ่มขึ้น -----

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

แท่งตัวเลขนี้อาจจะทำเป็นแท่งดินเผา ไม้ไผ่ หรือหิน บนพื้นห้อง การที่เด็กๆ ได้คุ้นเคยกับแท่งตัวเลขดังกล่าวนี้ จะเป็นประโยชน์ ต่อไปในการเรียนเลข บวกและลบ

4. การสอนจะต้องสอนไปทีละอย่าง เช่น สอนบวก ก็จะสอนบวกอย่างเดียวกัน และต้องสอนช้าๆ แต่จะต้องไม่ทำให้ลูกรู้สึกเบื่อด้วย

5. เมื่อลูกสามารถจำตัวเลข 1 ถึง 9 ได้แล้วจึงค่อยให้ลูกได้บวกเลขด้วยตัวเลขสองตัว

6. เมื่อจะให้ลูกบวกเลข 2 หลัก จะต้องให้ลูกเข้าใจค่าของตัวเลขในหลักต่างๆ ก่อน เช่น 483

$$4 = 400$$

$$8 = 80$$

$$3 = 3$$

หลังจากนั้นจึงเริ่มสอนการบวกเลขเมื่อบวกเลข 2 หลัก

สรุป การสอนการบวกเลขขั้นแรกนี้ให้สอนด้วยวิธีที่เป็นรูปธรรมคือ ใช้สิ่งของหรือวัตถุอุปกรณ์ ต่อไปจึงเปลี่ยนเป็นรูปภาพและในที่สุดลูกก็จะสามารถบวกเลขได้ด้วยการใช้ตัวเลขแทนสิ่งของหรือรูปภาพได้ และต่อไปลูกก็จะสามารถคิดในใจได้ในที่สุด

การสอนคลับเลข

การลงนั่งตรงข้ามกับการบวก การบวกเลขก็คือการเอาสิ่งของมารวมเข้าด้วยกัน แต่การลงเลขก็คือการหักออกไปจำนวนหนึ่ง

การสอนลูกคลับเลข ใช้หลักการเดียวกับการบวก นั่นคือ

1. เริ่มการลงเลขจะใช้วิธีที่เป็นรูปธรรมและค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นนามธรรมหรือตัวเลข และคุณพ่อคุณแม่ควรสอนการลงเลข หลังจากที่ลูกบวกเลขได้แล้ว

2. เริ่มสอนจากการมีตัวตั้งมากกว่าตัวลบ เมื่อลูกเข้าใจการลงแล้วง่ายๆ แล้ว จึงสอนขั้นต่อไป นั่นคือการลงที่ต้องขอคำยืม

3. การขอคำยืมในการลงเลขที่ตัวตั้งน้อยกว่าเป็นส่วนที่เข้าใจยากมาก สำหรับลูกที่เรียนรู้ช้า

เช่น มีโจทย์ว่า $23 - 4$ ลูกจะไม่เข้าใจว่าทำไม 3 ลบ 4 เลยไม่ได้ เพราะลูกไม่เข้าใจการ “ขอยืม”

คุณพ่อคุณแม่ควรเริ่มการสอนด้วยการให้เด็กเข้าใจค่าของตัวเลขในหลักต่างๆ ก่อน ตัวอย่าง ลบ 4 จาก 23 โดยสอนว่า 23 มี 10 ส่องครึ้ง (20) และ 3 แล้วเปลี่ยนเป็น 10 กับ 13 ลบด้วย 4 และบวกด้วย 10 ได้คำตอบ 19 เมื่อนักเรียนเข้าใจได้ว่า ตัวเลข 2 ใน 20 หมายถึง 10 ส่องครึ้ง จะทำให้เข้าใจการ “ขอยืม” ได้ง่ายขึ้น

$$\begin{array}{r}
 23 - 4 \longrightarrow 2 \text{ ใน } 23 \text{ เท่ากับ } 20 \text{ } (10+10) \\
 \qquad\qquad\qquad 3 \text{ ใน } 23 \text{ เท่ากับ } 3 \\
 (10+10) \qquad\qquad\qquad (10+10) \\
 \underline{2 \quad 3} \qquad\qquad\qquad \underline{2 \quad (10+3)} \longrightarrow \underline{\frac{10}{4}} \quad \underline{\frac{13}{4}}
 \end{array}$$

การสอนการคูณและการหาร

ความจริงแล้วการคูณก็คือการบวกเลขที่เร็วขึ้น และได้ผลดีกว่า เช่น 7 คูณ 10 ง่ายกว่าและเร็วกว่าบวก 7 สิบครึ้ง การทดลองจากหลักหนึ่งไปอีกหลักหนึ่งคล้ายกันกับการทดลองในการบวกเลข

นอกจากนี้สิ่งที่เหมือนกันระหว่างการบวกและการคูณก็คือ ถ้าตัวเลข слับกันก็ได้คำตอบเท่ากัน เช่น

$$1 + 7 = 8 \quad \text{หรือ } 7+1 = 8, 7 \times 1 = 7 \quad \text{หรือ } 1 \times 7 = 7$$

การสอนคูณเลขก็เหมือนกับการสอนเลขอย่างอื่นๆ คือเริ่มด้วยการสอนที่เป็นรูปธรรม แล้วจากนั้นค่อยๆ เปลี่ยนไปเป็นนามธรรม

การหาร ทรงข้ามกับการคูณ ลูกจะต้องมีทักษะจากการคูณเสียก่อน การสอนหารจะต้องทำภายหลังการสอนคูณคล่องแล้ว

การสอนแก้โจทย์ปัญหา

ลูกเรียนรู้ซึ้งอาจจะเข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในทางคำนวน เช่น บวก ลบ คูณ ฯลฯ แต่ถ้าลูกต้องพบกับโจทย์เลขที่ไม่ได้บวกหรือคูณ คูณพ่อคูณแม่ก็จะพบว่าลูกก็จะทำไม่ได้ ดังนั้นคูณพ่อคูณแม่จึงต้องสอนให้ลูกรู้จักความหมายของถ้อยคำในโจทย์ จึงจะแก้ปัญหาเลขโจทย์ได้

ตัวอย่างโจทย์เลข

ข้อ 1. สมศรีมีเงินอยู่ 28 บาท เข้าซื้อนมกล่องไป 6 บาท และขนมอีก 5 บาท ถามว่าสมศรียังเหลือเงินเท่าไร?

ข้อ 2. สมชายซื้อหนังสือการ์ตูนเล่มละ 35 บาท หลังจากที่อ่านเสร็จแล้ว สมชายได้ขายหนังสือการ์ตูนไป 25 บาท เอาмарรวมกับเงินที่มีอยู่ แล้ว 28 บาท เดิมที่สมชายมีเงินเท่าไร และเดี๋ยวนี้สมชายมีเงินอยู่เท่าไร?

จากโจทย์ทั้งสองข้อนี้ ไม่ได้บอกรวบรวมคำนวนไว้ชัดเจน ดังนั้นคุณพ่อคูณแม่จะต้องช่วยให้ลูกค้นหาว่าถ้อยคำไหนที่บ่งชี้วิธีการคำนวนเพื่อแก้ไขโจทย์เลขนี้ได้

เช่น โจทย์ข้อ 1. คำว่ามีอยู่, ใช้ไป, ซื้อไป บอกให้ทราบว่า สมศรีมีเงินอยู่ทั้งหมด และการซื้อไป คือจ่ายเงินไปจะต้องเอามาลบกันจึงจะได้คำตอบที่ลูกต้อง

โจทย์ข้อ 2. ค่อนข้างซับซ้อนกว่าข้อแรก โจทย์นั้นให้หาว่าสมชายมีเงินอยู่เดิมเท่าไร และขณะนี้มีเท่าไร หมายถึงจะต้องแก้ปัญหา 2 ข้อ ดังนั้น จะต้องช่วยให้ลูกมีทักษะในการเข้าใจเหตุและผลได้เป็นอย่างดี ด้วยการพิจารณาถ้อยคำในโจทย์เลขซึ่งอธิบายขั้นตอนการคิดหาคำตอบได้ เช่น ได้เงินมา คือการบวก รวมกับเงินที่มีอยู่แล้ว ก็คือการบวก เป็นต้น

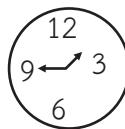
การสอนเรื่องเวลา

1. การสอนให้เด็กดูปฏิทิน ทำเครื่องหมายบนปฏิทินในวันสำคัญต่างๆ สอนดูวันในหนึ่งสัปดาห์ ใน 1 เดือน และใน 1 ปี

2. การสอนความเข้าใจเกี่ยวกับเวลา

เริ่มจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เวลาดูโทรทัศน์ เวลาเล่นเกมส์ เวลารับประทานอาหาร เวลาตื่นนอน ควบคู่กับการดูเวลาจากหน้าปัดนาฬิกา หรือผู้ปกครองเขียนรูปนาฬิกาคู่กับกิจกรรมที่ได้

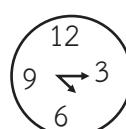
การบอกเวลาที่แน่นอน เช่น บอกเวลาเป็นนาที จะต้องรู้จักความแตกต่างระหว่าง “ก่อนหน้า” และ “ภายหลัง” วิธีง่ายๆ ที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจความหมาย “ก่อนหน้า” และ “ภายหลัง” ก็คือว่าดูรูปนาฬิกาดังตัวอย่างต่อไปนี้

15 นาที ก่อนบ่าย 3 โมง

บ่าย 3 โมง

15 นาที หลังบ่าย 3 โมง

การสอนเรื่องเงินตรา

ผู้ปกครองควรสอนให้รู้จักชนิดของค่าเงินตรา ตั้งแต่เหรียญสลึง เหรียญบาท ห้าบาท สิบบาท หกสิบบาท ยี่สิบบาท ร้อยบาท โดยให้รู้จักของจริง และให้เด็กได้มีโอกาสใช้เงินซื้อของมีการแลกเงิน มีการทอน การฝึกออมสิน ฯลฯ

ເວັກສາຮອ້າງອົງ

ນພວຮຣນ ສຽງສົພານີ້ຍີ, ພັງ ໂຊມທາມຄລ. (2551). **ກວະບກພ່ອທາງສຕິປໍ່ຢູ່ຢາ/ກວະປໍ່ຢູ່ຢາອ່ອນ (Intellectual Disability/ Mental Retardation).** ໃນ ນິຫາ ເຮືອງດາການທໍ. ຕໍາຮາພັນນາກາຮັດເດືອກແລະພຸດີກຣມ. ກຽມເທັມຫານຄຣ : ໂອສສຕິກພັບລື່ອງ.

ນພວຮຣນ ສຽງສົພານີ້ຍີ. (2549). **ຄູ່ມືອເສຣີມສ້າງໄອຄົວແລະອົກົວເດືອກວ້າຍເຮືອນ 6 - 11 ປີ.** ກຽມເທັມພາ: ພີ ເອສ ຊັບພລາຍ.

ມຫາວິທາຍາລີຍມທິດລ. (ມປພ.) **ໄອໂດດິນກັບສຕິປໍ່ຢູ່ຢາເດືອກໄທຍ:** ບທທີ 5 ກາຮຄວບຄຸມ ແລະປຶ້ອງກັນໂຮກ. ຈາກ www.il.mahidol.ac.th/e-media/iodine/chapter_5.html. ສັບຄັນເມື່ອ 18 ເມສາຍນ 2555.

ລັດຕາ ແນະສຸວຮຣນ ແລະຄນະ. (2552). **ສຸຂາກະເດືອກແລະວ້າຍຮຸນໄທຍ ອາຍຸ 6-12 ປີ.** ຮາຍງານໂຄງກາຣວິຄຣະທີ່ສຸຂາກະຊອງເດືອກແລະວ້າຍຮຸນໄທຍ. ກຽມເທັມຫານຄຣ : ຮາຊວິທາຍາລີຍກມາຮແພທຍ໌ແໜ່ງປະເທດໄທຍ.

ວິນດດາ ປີຍະສິລີ່ມ ແລະພນມ ແກ່ມານ. (2550). **ກວະປໍ່ຢູ່ຢາອ່ອນ ຕໍາຮາຈິຕເວັບເດືອກແລະວ້າຍຮຸນ ເລີ່ມ 2.** ກຽມເທັມພາ: ບຣິ່ນທັກ ຮນາພຣສ ຈຳກັດ.

ສະລິການ ແກ້ວກັງວາລ. (2545). **ເດືອກປໍ່ຢູ່ຢາອ່ອນ.** ໃນ ສະລິການ ແກ້ວກັງວາລ. ຈິຕວິທາຍາເດືອກພິເສະໝ. ກຽມເທັມພາ: ສຳນັກພິມພໍ່ໜອໜາວບ້ານ.

ສະບັບສຸຂາພິຈີຕເດືອກແລະວ້າຍຮຸນຮາ່ນຄຣິນທົຣແລະຄນະແພທຍສາສຕົຮ ມຫາວິທາຍາລີຍ ດຣມສາສຕົຮ. (2552). **ຮາຍງານກາຣວິຈີຍ ເຮືອງ ກາຮສຶກຫາທບທວນອົງຄ່ວມຮູ້ ດ້ວຍທຸກໆ ແລະເຄື່ອງມືອປະເມີນຮະດັບສົດປໍ່ຢູ່ຢາແລະຄວາມຈລາດ ທາງອາຮມນ໌ (IQ ແລະ EQ) ເດືອກ.** ກຽມເທັມພາ: ໂຮງພິມພໍ່ມຫາວິທາຍາລີຍ ດຣມສາສຕົຮ.

ສຸ້ງວາ ສຸຂເກຍມ. (2554). **ລູກເຮືອນຮູ້ໜ້າວິເກີ້ຂ້າ.** <http://tinyzone.tv/HealthDetail.aspx?ctpostid=1076>. ສັບຄັນ ເມື່ອ 18 ເມສາຍນ 2555.

ຄນະຢູ້ຈັດກຳ

ທີປະກາ

ພญ.ພຣະນິມລ ວິປຸລາກຣ

ຜູ້ອໍານວຍກາຮສຕາບັນຮາຈານຸກລ

ຄນະທຳງານ

1. ນາງວິໄຕ ທິນທຸຍທຽວງົງ
2. ພູ້.ຊາພິມພ ເແກສວ້ສດີ
3. ນາງສາວປານີ ຕະວິໄລ
4. ນາງສາວຍຸວນາ ໄຂວ້ພັນຈີ

ນັກຈິຕວິທຍາເຈື່ອງຫາຍ
ນາຍແພທຍ໌ໜ້າງຸກາຮພິເສົ້າ
ນັກຈິຕວິທຍາຄລິນິກປົງບົດກາຮ
ຜູ້ຈັດກາ/ຜູ້ປະສານງານໂຄຮກກາຮ